

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D. 462/9/2024.

A tanács tagjai: Dr. Szvetnik Ágnes közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Simon Szabolcs közbeszerzési biztos, Hubáné Dr. Szabó Ágnes közbeszerzési biztos

A hivatalbóli kezdeményező: Állami Számvevőszék
(Budapest, Apáczai Csere János u. 10.)

A hivatalbóli kezdeményező képviselője: Dr. Bordás Ádám kamarai jogtanácsos

A beszerző: Üröm Község Önkormányzata
(Üröm, Iskola utca 10.)

A beszerző képviselője: Dr. Laczkovszki Gergő ügyvéd
(Budapest, Balázs Béla u. 18.)

A kérelmezett: MVM Next Energiakereskedelmi Zrt.
(Budapest, II. János Pál pápa tér 20.)

A kérelmezett képviselője: Dr. Páder Balázs és Dr. Papp Dániel kamarai jogtanácsosok

A beszerzés tárgya, mellőzés szerinti becsült érték: Villamos energia vásárlása 2022. évben
- Kbt. mellőzése, 51.359.424.-Ft

Az eljárás EKR azonosítószáma: -

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy a beszerző megsértette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 21. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 4. § (1) bekezdését.

A Döntőbizottság a beszerzővel szemben 1.000.000.-Ft, azaz egymillió forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés g) pontjára tekintettel a Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapítja, hogy a beszerző és a kérelmezett között 2022. január 12-én és 13-án kötött szerződések a határozat 57. pontja szerint semmisek.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy tárgyi szerződések tekintetében az eredeti állapot nem állítható helyre.

A Döntőbizottság az érvénytelenség jogkövetkezményeként a beszerzővel szemben további 500.000.-Ft, azaz ötszázezer forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja a beszerzőt, hogy a bírságok összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszedési számlájára átutalással teljesítse.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. A beszerző a kérelmezettel - a részére megküldött igénybejelentést követően - 2022. január 12-én és 13-án határozatlan idejű villamos energia vásárlási szerződéseket kötött közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül

- 2096 Üröm, Sport utca 322. (sportpálya),
- 2096 Üröm, Dózsa György utca 3152/2. (Egészségház), valamint
- 2096 Üröm, Iskola utca 10. (Mérési pont azonosító: HU000210F41-S00000000000005122313) (Mérési pont azonosító: HU000210F41-S00000000000005122289, 5. számú melléklet)

felhasználási helyek vonatkozásában.

2. A beszerzőnél a villamos energia elszámoló számlák alapján 2021. november 1-től 30-ig tartó elszámolási időszakra a 2096 Üröm, Iskola utca 10. szám alatti felhasználási helyre vonatkozóan 961.059.-Ft+ÁFA, illetve 81.239.-Ft+ÁFA a mértékadó felhasználáshoz rendelt fogyasztás értéke. A 2021. december 09-től 2022. január 08-ig tartó elszámolási időszakra a 2096 Üröm, Sport utca 322. felhasználási helyre vonatkozóan 27.690.-Ft+ÁFA. A 2096 Üröm, Dózsa György utca 3152/2 felhasználási helyre vonatkozó igénybejelentő számla szerint a mértékadó éves felhasználás 30.000 kWh/év.

3. A rendelkezésre álló számlák tanúsága szerint a villamos energia vásárlásának havi összege – a Dózsa György utcai felhasználási hely figyelembevétele nélkül is – nettó 1.069.988.-Ft volt (961.059.-Ft+81.239.-Ft+27.690.-Ft) volt.

4. A kezdeményező 2023. július 28-án kelt EL-3933-001/2023. iktatószámú, elektronikus úton 2023. augusztus 7-én kézbesített levelében értesítette a beszerzőt arról, hogy beszerzőnél „Az önkormányzatok energiahatékonysági intézkedéseinek ellenőrzése” című ellenőrzést folytat le.

5. A kezdeményező helyszíni ellenőrzése során a beszerző képviselője akként nyilatkozott, miszerint „A 2022. januárjában kötött villamos energia szerződéseket az MVM részére megküldött igénybejelentést követően kötötték meg, egyéb beszerzési eljárás

(pályáztatás, árajánlat kérés, közbeszerzés) nem volt. A közbeszerzési eljárás lefolytatásának szükségességét nem vizsgálták. Az energia beszerzésnél nem gondoltak rá, hogy közbeszerzési eljárást kellene lefolytatni, automatizmusként kezelték a szerződéskötést.”

6. A beszerző éves költségvetési beszámolója alapján a közvilágításra teljesített villamos energia beszerzés 2021. évben 12.135.028.-Ft volt.

A hivatalbóli kezdeményezés

7. A kezdeményező a 2024. július 23-án előterjesztett hivatalból történő kezdeményezésében a beszerzővel szemben kérte jogsértés megállapítását, a kezdeményezése jogalapjaként a Kbt. 152. § (1) bekezdés b) pontját jelölte meg.

8. Ismertette, hogy az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 1. §-ának (5) bekezdése alapján a beszerzőnél „Az önkormányzatok energiahatékonysági intézkedéseinek ellenőrzése – Üröm Község Önkormányzata” tárgyú számvevőszéki ellenőrzést folytatott le, melyről 2023. július 28-án kelt EL-3933-001/2023. iktatószámú, elektronikus úton 2023. augusztus 7-én kézbesített levelében értesítette a beszerzőt. Az ellenőrzés során rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján a kezdeményező megállapította, hogy a beszerző a 2022. évben határozatlan idejű villamos energia vásárlási szerződéseket kötött az alábbiak szerint:

- A beszerző, mint felhasználó és a kérelmezett egyetemes szolgáltató között 2022. január 13-án villamos energia vásárlási szerződés jött létre, amely a V. Felhasználási hely adatai között a 2096 Üröm, Sport utca 322. címet (sportpálya) nevezte meg.
- A beszerző, mint felhasználó és az kérelmezett egyetemes szolgáltató között 2022. január 13-án villamos energia vásárlási szerződés jött létre, amely a V. Felhasználási hely adatai között a 2096 Üröm, Dózsa György utca 3152/2. címet (Egészségház) nevezte meg.
- A beszerző, mint felhasználó és a kérelmezett egyetemes szolgáltató között 2022. január 12-én (Mérési pont azonosító: HU000210F41-S00000000000005122313, 4. számú melléklet) és 13-án (Mérési pont azonosító: HU000210F41-S00000000000005122289, 5. számú melléklet) villamos energia vásárlási szerződés jött létre, amely a V. Felhasználási hely adatai között beszerző székhelyének címét, a 2096 Üröm, Iskola utca 10. címet nevezte meg.

9. Előadta, hogy a helyszíni ellenőrzése során 2023. október 24. napján felvett EL-3933-025/2023. iktatószámú jegyzőkönyvben rögzítésre került, miszerint „A 2022. januárjában kötött villamos energia szerződéseket az MVM részére megküldött igénybejelentést követően kötötték meg, egyéb beszerzési eljárás (pályáztatás, árajánlat kérés, közbeszerzés) nem volt. A közbeszerzési eljárás lefolytatásának szükségességét nem vizsgálták. Az energia beszerzésnél nem gondoltak rá, hogy közbeszerzési eljárást kellene lefolytatni, automatizmusként kezelték a szerződéskötést.”

10. A beszerző által rendelkezésre bocsátott villamos energia elszámoló számlák a következő összegeket tartalmazták:

- A 2021. november 01-től 30-ig tartó elszámolási időszakra a 2096 Üröm, Iskola utca 10. szám alatti felhasználási helyre vonatkozóan (Mérési pont azonosító: HU000210F41-S00000000000005122289, mértékadó éves felhasználás: 45.300 kWh/év) 961.059.-Ft+ÁFA, illetve (Mérési pont azonosító: HU000210F41-S00000000000005122313, mértékadó éves felhasználás: 3831 kWh/év) 81.239.-Ft+ÁFA.
- A 2021. december 09-től 2022. január 08-ig tartó elszámolási időszakra a 2096 Üröm, Sport utca 322. felhasználási helyre vonatkozóan (mértékadó éves felhasználás: 7345

kWh/év) 27.690.-Ft+ÁFA. (A 2096 Üröm, Dózsa György utca 3152/2 felhasználási helyre vonatkozó igénybejelentő számla mellékletet nem tartalmaz, a mértékadó éves felhasználás 30.000 kWh/év).

11. Közölte, hogy a rendelkezésre álló számlák szerint a villamos energia szolgáltatás igénybevétele havi összege – a Dózsa György utcai felhasználási hely figyelembevétele nélkül is – nettó 1.069.988.-Ft volt (961.059.-Ft+81.239.-Ft+27.690.-Ft), mely havi ellenszolgáltatás negyvennyolcszorosa 51.359.424.-Ft.

12. A kezdeményező szerint a beszerző éves költségvetési beszámolója alapján a közvilágításra teljesített villamos energia beszerzés 2021. évben 12.135.028.-Ft volt, mely 2021. évi kiadás négy évre vetített összege 48.540.112.-Ft.

13. Előadta, hogy a beszerzőnek a 2022. évi villamos energia vásárlásra vonatkozó igénybejelentéshez csatolt havi elszámoló számlák (kifizetések) alapján megállapítható havi szolgáltatási érték, illetve a 2021. évi közvilágításra fordított tényleges kiadások ismeretében tisztában kellett lennie azzal, hogy a villamos energia vásárlásra kötött szerződések ténylegesen mekkora ráfordítást eredményeznek, így a beszerzőnek okkal kellett volna feltételeznie, hogy a 2022-ben megkötött 4 villamos energia vásárlási szerződés alapján a közvilágításra teljesített villamos energia beszerzés becsült értéke meghaladta a közbeszerzés 15 millió forint nemzeti értékhatárát.

14. A Kbt. – a villamos energia vásárlásra megkötött szerződések aláírásakor (2022. január 12-13. napján) – hatályos 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján a beszerző közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett volt.

15. A villamos energia vásárlási szerződés megkötésekor, 2022. január 12-én és 13-án, a közbeszerzési nemzeti értékhatár árubeszerzés és szolgáltatás megrendelése esetében 15 millió forint volt.

16. Utalt a Kbt. 17. § (2) és (3) bekezdés b) pontjára, a Kbt. 18. § (1) bekezdésére, valamint a Kbt. 28. § (1) bekezdésére.

17. Kifejtette, hogy a jogsértő esemény (közbeszerzési eljárás mellőzése) megtörténtének időpontja a szerződés aláírásának napja, 2022. január 12-13. napja. A jogsértő esemény (közbeszerzési eljárás mellőzése) megtörténtéről való tudomásszerzés időpontjaként ismertette, hogy a kezdeményező a beszerző képviselője által a helyszíni ellenőrzés során 2023. október 24-én felvett jegyzőkönyvben tett nyilatkozata és a kapcsolódó adatszolgáltatás alapján szerzett tudomást a jogsértő eseményről, és a rendelkezésre bocsátott adatok, dokumentumok alapján tette meg értékelését.

18. Rögzítette, hogy a beszerző villamos energia vásárlására irányuló beszerzésének becsült értéke – a rendelkezésre álló adatok alapján – meghaladta a tárgybani szolgáltatás beszerzésre irányuló nemzeti értékhatárt, azaz a 15 millió forintot, és a szolgáltatás közbeszerzési kötelezettsége alól kivételi szabály nem ad felmentést, ezért a beszerző a Kbt. 4. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére nem folytatta le a közbeszerzési eljárást.

19. A fentiekre tekintettel indítványozta jogsértés megállapítása mellett a beszerzővel szemben bírság kiszabását.

A beszerző észrevétele

20. A beszerző rögzítette, hogy a kezdeményező által megállapított villamos energia vásárlási szerződéseket a kezdeményezésben foglalt tartalommal megkötötte. Megerősítette, hogy a helyszíni ellenőrzés során felvett jegyzőkönyvbe elismerte, hogy a szerződések esetében nem vizsgálta a beszerző a közbeszerzési eljárás lefolytatásának szükségességét.

21. Kiemelte, hogy jóhiszeműen vélelmezte azt, hogy nem szükséges közbeszerzési eljárást lefolytatnia, figyelemmel egyrészt arra, hogy a fentebb hivatkozott intézmények a beszerző fenntartásában állnak, amelyek folyamatos, zökkenőmentes villamos energia ellátásáról a beszerzőnek kell gondoskodnia. A beszerzőnek, mint helyi, regionális szervezetnek alapvető közszolgáltatási feladatkörébe tartozik, hogy gondoskodjon a fenntartásában és/vagy tulajdonában álló intézmények energiaellátásáról, ennek érdekében törekedett arra, hogy a kérelmezett által a szerződések megkötésekor kínált kedvező villamos energia áron kössön szerződést.

22. A beszerző ugyanakkor nem vitatta, valamint egyben elismerte, hogy mint a Kbt. 5. § c) pontjának cd) alpontja alapján (mint helyi önkormányzat) ajánlatkérő szervezetnek minősül, valamennyi beszerzési igényének esetében szükséges vizsgálnia a közbeszerzési kötelezettség fennállását.

23. Azt sem vitatta, hogy amennyiben határozott időtartamra kíván szerződést kötni, ez esetben a becsült érték megállapítást a Kbt. 17. §-ában foglaltak szerint szükséges megállapítani. Tekintettel arra, hogy a Kbt. 17. § (1) bekezdés b) pontja szerint a beszerző nem vizsgálta a határozatlan időre kötött szerződés esetén elérendő beszerzési értéket, ezzel egyidejűleg elmulasztotta a Kbt. 28. §-a szerinti azon kötelezettségét, mely szerint megfelelő alapossággal szükséges előkészíteni bármely közbeszerzési eljárását.

24. Kiemelte ugyanakkor, hogy jóhiszeműen járt el a villamos energia vásárlási szerződések megkötése során, továbbá, mivel a szerződéskötés időpontján (2022. év eleje) meglehetősen magas energiaárak voltak elérhetők a piacon, a kérelmezett által ajánlott kedvező egységáron vételezett villamosenergiával jelentős megtakarítást ért el, így a Kbt. 2. § (4) bekezdésében rögzített, a közpénzek hatékony és felelős felhasználásának alapelve nem sérült.

25. További körülményként adta elő, hogy a szerződéskötés előkészítésében eljáró gazdasági vezető nem tájékoztatta a beszerző vezetőségét arról, hogy fennáll-e a közbeszerzési kötelezettség a jelen eljárással érintett beszerzési tárgy esetében. Nem vette fel a kapcsolatot a beszerző egyik jogi képviselőjével, illetve közbeszerzési szaktanácsadóval sem, akikkel a szervezet kapcsolatban áll, a belső szervezetrendszerben ugyanakkor nem rendelkeznek a dolgozók a megfelelő jogszabályi ismeretekkel annak megítéléséhez, hogy adott esetben egy-egy szerződés megkötésével a Kbt. szerint történik-e jogsértés.

26. A beszerző tájékoztatást adott arról, hogy a szerződés megkötésétől számítva 2024. májusáig az alábbiak szerint oszlott meg a tényleges, elköltött összeg.

A közvilágítás kiadási oldala (áram számlák alapján):

2022. évben 16.909.052.-Ft volt normatíva 18.848.000.-Ft

2023. évben 39.506.842.-Ft volt normatíva 20.133.500.-Ft

2024. május 31 -ig 15.307.881.-Ft volt normatíva 20.301.000.-Ft.

Egészségház kiadási oldal:

2022. évben 2.859.534.-Ft, továbbszámlázott áram az orvosoknak (bevétel) 1.516.920.-Ft

2023. évben 4.079.115.-Ft, továbbszámlázott áram az orvosoknak (bevétel) 1.962.615.-Ft

2024. évben 1.193.665.-Ft, továbbszámlázott áram az orvosoknak (bevétel) 1.181.083.-Ft.

27. A beszerző nyilatkozott, hogy az Egészségház, mint felhasználási hely tekintetében nem érkezett meg minden áram számla az első félévre, de mivel átalányban fizetik a költséget az orvosok, a bevételi oldal már jelentkezett a beszerzőnél.

28. A Sportpálya kiadásainak igazolásaként az alábbiakat ismertette:

2022. évben 1.463.202.-Ft volt,

2023. évben 1.604.403.-Ft volt,

2024. május 31-ig 653.569.-Ft volt.

29. Ismertette, hogy az Egészségház és a Sportpálya villamos energia számláit a beszerző saját bevételeiből fedezte, erre külön állami támogatás nem kapott.

30. A beszerző kérte bírság kiszabása esetén a bírság mértékének méltányos összegben történő megállapítását. Ismertette, hogy a mellékelten csatolt intézkedési terv 5.) pontjában foglaltak szerint kötelezettséget vállalt arra, hogy legkésőbb 2024. október 31. hatánapig a jogsértő állapotot megszünteti, amelyet akként kíván megvalósítani, hogy ezen időpontig közbeszerzési eljárás és/vagy a központosított közbeszerzési rendszerben (KEF) kezdeményezett igénybejelentéssel és verseny újranyitással új szerződéseket köt a villamos energia igény fedezése érdekében, továbbá a későbbiekben is valamennyi beszerzési igénye esetén felülvizsgálja annak közbeszerzési kötelezettségét.

31. A beszerző nyilatkozott arról, hogy a jogorvoslat tárgyát képező szerződések ellenszolgáltatása saját forrásból került kiegyenlítésre.

32. A beszerző – a Döntőbizottság felhívására tett - nyilatkozatában ismertette, hogy „az érintett villamos energia szerződések jelenleg még nem kerültek megszüntetésre, tekintettel arra, hogy a központosított közbeszerzés lefolytatásával 2025. január 1. napjától tud szerződést kötni. A mérési adatok, illetve a közbeszerzési eljárás elindításához szükséges fogyasztási pontok adatainak beszerzése, a közbeszerzési eljárás előkészítése folyamatban van, annak eredményét 2024. október hónap vége-november hónap elejére tudja garantálni Ajánlatkérő”.

A kérelmezett észrevétele

33. A kérelmezett kifejtette, hogy a szerződéskötések idején hatályos a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.) 48. §-a szerint a kérelmezettet, mint egyetemes szolgáltatót a felhasználó bejelentett szándéka esetén szerződéskötési kötelezettség terhelte. [„Az egyetemes szolgáltatót e törvény szerinti feltételekkel az egyetemes szolgáltatás vonatkozásában villamos energia-értékesítési és szerződéskötési kötelezettség terheli, az erre jogosult felhasználó tekintetében a felhasználó külön jogszabályban meghatározott módon bejelentett szándéka esetén. E bekezdés alkalmazásában jogosult felhasználónak az olyan, az 50. § (3) bekezdése szerinti felhasználót kell tekinteni, aki (amely) az egyetemes szolgáltatónak az egyetemes szolgáltatásra vonatkozó engedélyében meghatározott szolgáltatási területen elhelyezkedő felhasználási hely tekintetében igényli az egyetemes szolgáltatást.”]

34. Rögzítette, hogy a Vet. hivatkozott szabálya értelmében a szolgáltatásnyújtási és szerződéskötési kötelezettség a Vet. 50. § (4) bekezdése alapján a helyi önkormányzatra és közfeladatot ellátó költségvetési intézményére is kiterjedt. A fentiek szerint a felhasználó egyoldalú döntése alapján a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges nyilatkozat – igénybejelentés – megfelelő formájú és tartalmú beküldését követően az egyetemes szolgáltató köteles ajánlatot tenni, amelynek elfogadásával (azaz a vonatkozó szerződés egyetemes szolgáltató által történő kézhezvételével) az egyetemes szolgáltatási szerződés létrejön.

35. Előadta, hogy a beszerző az érintett felhasználási helyeken a Vet.-nek megfelelő igénybejelentést tett, amely alapján a kérelmezettet ajánlattételi és szerződéskötési kötelezettség terhelte, így a hivatkozott szerződések az ágazati jogszabályoknak megfelelően jöttek létre.

36. Hangsúlyozta, hogy az egyetemes szolgáltatási szerződés megkötése során (mivel a szerződés létrejöttkor historikus felhasználási és pénzügyi adatok nem állnak rendelkezésre a beszerző villamos energia felhasználási szokásaival kapcsolatban) az egyetemes szolgáltató akkor sem lett volna abban a helyzetben, hogy a szerződés közbeszerzési kötelezettség hatálya alá tartozását vizsgálja, ha jogosult lett volna a szerződéskötést megtagadni.

37. Az egyetemes szolgáltatási szerződések kivétel nélkül határozatlan időre jönnek létre. A határozatlan idejű szerződések becslült értéke tekintetében a Kbt. 17. §-a azt írja elő, hogy a becslült értéket a havi ellenszolgáltatás negyvennyolcszorosában kell megállapítani. A kérelmezett, mint egyetemes szolgáltató a szerződés megkötését megelőzően (sőt, annak megszűnése időpontjában) sem volt abban a helyzetben, hogy a szerződés negyvennyolchavi becslült értékét – a beszerző helyett – megítélje, mivel nem ismerte a beszerző fogyasztási szokásait, fogyasztási terveit, így a szerződéskötési kötelezettség jogellenes (Vet.-be ütköző) megtagadására sem lett volna oka, lehetősége.

38. Megjegyezte továbbá, hogy ha a szerződéskötési kötelezettség megtagadására jogosult lett volna, az egyes szerződések összértékének – így a Kbt. szerinti értékhatárokba ütközés – vizsgálatára folyamatai nincsenek, az egyes ajánlatkérők egyedi szerződéseit nem kezeli együttesen, azok összesített értékét nem vizsgálja.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

39. A Döntőbizottság megállapította, hogy a beszerző és a kérelmezett 2022. január 12-én és 13-án kötötték meg a kezdeményezéssel érintett villamos energia vásárlására vonatkozó szerződéseket, ezért a Kbt. és a vonatkozó jogszabályok ezen időpontokban hatályos anyagi jogi szabályai alapján vizsgálta a Döntőbizottság a hivatalbóli kezdeményezést. A hivatalbóli kezdeményező 2024. július 23-án nyújtotta be a Döntőbizottsághoz a hivatalbóli kezdeményezését, ezért a Döntőbizottság az e napon hatályos eljárásjogi rendelkezések alapján járt el.

40. A Döntőbizottságnak a hivatalbóli kezdeményezés keretei között abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a beszerző a 2022. január 12-én és 13-án létrejött szerződések esetében jogsértően mellőzte-e a közbeszerzési eljárást megsértve ezzel a Kbt. 4. § (1) bekezdését.

41. A Döntőbizottság a kezdeményezés elbírálása során az alábbi jogszabályi rendelkezéseket alkalmazta.

A Kbt. 3. §-a alapján e törvény alkalmazásában: 24. közbeszerzési szerződés: e törvény szerinti ajánlatkérő által, írásban megkötött, árubeszerzésre, szolgáltatás megrendelésre vagy építési beruházásra irányuló visszerthes szerződés.

A Kbt. 4. § (1) bekezdése értelmében a 15. § (1) bekezdése szerinti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési szerződés, építési vagy szolgáltatási koncesszió (ideértve a védelmi és biztonsági tárgyú koncessziót is) megkötése érdekében az 5–7. §-ban ajánlatkérőként meghatározott szervezetek az e törvény szerinti közbeszerzési vagy koncessziós szerzési eljárást kötelesek lefolytatni.

A Kbt. 4. § (2) bekezdése szerint a közbeszerzési szerződés megkötésére közbeszerzési eljárást, építési vagy szolgáltatási koncesszió megkötésére koncessziós szerzési eljárást kell lefolytatni.

A Kbt. 21. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az uniós értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzési eljárásokra a Második Részt, az ezek alatti és egyben a nemzeti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési eljárásokra a Harmadik Részt alkalmazva kell eljárni, kivéve, ha e törvény másként rendelkezik. Jogszerűen jár el az ajánlatkérő akkor is, ha e törvény valamely közbeszerzés megvalósítására – ideértve a 3. melléklet szerinti szociális és egyéb szolgáltatások igénybevételére irányuló közbeszerzési eljárásokat is – a Harmadik Rész alkalmazását rendeli, az ajánlatkérő azonban a Második Rész szabályait alkalmazva folytatja le a közbeszerzési eljárást.

A Kbt. 5. § (1) bekezdés c) pontja rögzíti, hogy e törvény alapján közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezettek:

c) az állam, minden költségvetési szerv, a közalapítvány, a helyi önkormányzat, a helyi és országos nemzetiségi önkormányzat, a helyi és nemzetiségi önkormányzatok társulása, a területfejlesztési önkormányzati társulás, a térségi fejlesztési tanács.

A Kbt. 8. § (1) bekezdése szerint közbeszerzésnek minősül a közbeszerzési szerződés, valamint az építési vagy szolgáltatási koncesszió e törvény szerinti megkötése. A közbeszerzési szerződés tárgya árubeszerzés, építési beruházás vagy szolgáltatás megrendelése lehet.

A Kbt. 8. § (2) bekezdés értelmében az árubeszerzés forgalomképes és birtokba vehető ingó dolog tulajdonjogának vagy használatára, hasznosítására vonatkozó jognak – vételi joggal vagy anélkül történő – megszerzése az ajánlatkérő részéről. Az árubeszerzés magában foglalja a beállítást és az üzembe helyezést is.

A Kbt. 8. § (4) bekezdés értelmében a szolgáltatás megrendelése – árubeszerzésnek és építési beruházásnak nem minősülő – olyan szerzés, amelynek tárgya különösen valamely tevékenység megrendelése az ajánlatkérő részéről.

Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 74. § (1) bekezdése szerint a Kbt. 15. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nemzeti közbeszerzési értékhatár - kivéve a közszolgáltatói szerződésekre vonatkozó értékhatárt - 2022. január 1-jétől 2022. december 31-éig szolgáltatás megrendelése és árubeszerzés esetében 15,0 millió forint.

A 2014/24/EU irányelv III. melléklete szerinti uniós értékhatár szolgáltatásmegrendelés és árubeszerzés esetén:

- a minisztériumok, illetve a Kormány által kijelölt központi beszerző szervek (Kbt. 5. § (1) bekezdés a)-b) pontja), valamint ezen ajánlatkérők esetében a védelem terén beszerzendő árukra akkor, ha a védelem terén a beszerzendő áru a Kbt. 2. mellékletkében (140 000 euró, azaz 48 997 200 forint).

A Kbt. 16. § (1) bekezdése szerint a közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált - általános forgalmi adó nélkül számított, a 17-20. §-ban foglaltakra tekintettel megállapított - teljes ellenszolgáltatást kell érteni. Opcionális részt tartalmazó ajánlatkérés esetén a teljes ellenszolgáltatásba az opcionális rész értékét is bele kell érteni. Mennyiségi eltérés meghatározása esetén a szerződésben megjelölt legnagyobb mennyiséget kell figyelembe venni a becsült érték meghatározása során.

A Kbt. 17. § (3) bekezdés értelmében a szolgáltatás becsült értéke olyan szerződés esetében, amely nem tartalmazza a teljes díjat:

- a) határozott időre, négy évre vagy annál rövidebb időre kötendő szerződés esetén a szerződés időtartama alatti ellenszolgáltatás;
- b) határozatlan időre kötött szerződés vagy négy évnél hosszabb időre kötendő szerződés esetén a havi ellenszolgáltatás negyvennyolcszorosa.

42. A fenti jogszabályi rendelkezésekből következően a közbeszerzési eljárás lefolytatása kötelező abban az esetben, ha a Kbt.-ben rögzített alábbi négy konjunktív feltétel megvalósul:

- a beszerző a Kbt. 5-7. § szerinti ajánlatkérő szervezetnek minősül,
- a Kbt. szerinti beszerzési tárgyat szerez be,
- legalább a nemzeti közbeszerzési értékhatárt elérő vagy meghaladó értékű a beszerzése,
- visszterhes szerződés kötése.

43. Ezen konjunktív feltételek közül, bármely feltétel nem teljesülése kizárja a közbeszerzési eljárás alkalmazásának kötelezettségét, emiatt a Döntőbizottság az egyes feltételek meglétét külön-külön vizsgálta.

44. A Döntőbizottság megállapította, hogy a beszerző az EKR ajánlatkérői nyilvántartása alapján a Kbt. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti ajánlatkérőnek minősül (EKR azonosítója: EKRSZ_93565141).

45. A Döntőbizottság megállapította, hogy a kezdeményezéssel érintett beszerzés tárgya villamos energia vásárlását magába foglaló szolgáltatás megrendelés volt, tekintettel arra, hogy a beszerző villamos energia szolgáltatási tevékenységet rendelt meg a kérelmezettől, valamint a beszerzés nem tartozik a kivételi körbe.

46. A Döntőbizottság ezt követően azt vizsgálta, hogy a beszerzés vonatkozásában a visszterhesség megállapítható-e.

47. A Döntőbizottság a szolgáltatási szerződés és a kibocsátott számlák alapján megállapította, hogy a beszerző díj ellenében, meghatározott elszámolási mód alapján rendelte meg a szolgáltatásokat, ezért a beszerzés visszterhesnek minősül.

48. A Döntőbizottság negyedikként a beszerzés értékét vizsgálta, valamint azt, hogy a beszerzés értéke meghaladta-e a közbeszerzési értékhatárt.

49. A Kbt. 17. § (3) bekezdésének b) pontja alapján a szolgáltatás becsült értéke olyan szerződés esetében, amely nem tartalmazza a teljes díjat: határozatlan időre kötött szerződés vagy négy évnél hosszabb időre kötendő szerződés esetén a havi ellenszolgáltatás negyvennyolcszorosa.

50. Tekintettel arra, hogy a beszerző és a kérelmezett a megállapodást határozatlan időre kötötte és a szerződés nem tartalmazta a teljes díjat, így a Döntőbizottság 2022. évben kifizetett összeget vette alapul a beszerzés értékének vizsgálatánál. A tényleges kifizetés havi összege a számlák tanúsága szerint - a Dózsa György utcai felhasználási hely figyelembevételével is - nettó 1.069.988.-Ft volt (961.059.-Ft + 81.239.-Ft+27.690.-Ft), mely havi ellenszolgáltatás negyvennyolcszorosa 51.359.424.-Ft-ot eredményezett.

51. A Döntőbizottság a fentiek alapján megállapította, hogy a beszerzés értéke (összesen 51.359.424.-Ft) meghaladta az uniós értékhatárt (48.997.200.-Ft).

52. Tekintettel arra, hogy a fentiek szerint mind a négy feltétel teljesült és a beszerzés értéke meghaladta az uniós értékhatárt, a beszerzőnek közbeszerzési eljárást kellett volna lefolytatnia a kezdeményezéssel érintett beszerzéseket megelőzően. Az nem volt vitatott az eljárásban, hogy a felhasználási helyek kapcsán a beszerzéseket egybe kell számítani.

53. A Döntőbizottság a fentiek alapján a kezdeményezéssel érintett időszakokra (2022. január 1.-2022. december 31.) vonatkozóan megállapította, hogy a beszerző jogsértően mellőzte a közbeszerzési eljárás lefolytatását, így magatartásával megsértette a Kbt. 21. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 4. § (1) bekezdését.

54. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés c) pontja alapján megállapította a jogsértés megtörténtét, továbbá a Kbt. 165. § (2) bekezdés e) pontja alapján alkalmazta a Kbt. 165. § (6) bekezdés a) pontja szerinti jogkövetkezményt.

A Kbt. 165. § (6) bekezdés a) pontja szerint a Döntőbizottság a jogsértés megállapítása mellett bírságot szab ki, ha a jogsértés a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével valósult meg.

A Kbt. 165. § (7) bekezdése szerint a Kbt. 165. § (6) bekezdésben meghatározott bírság összege – a Kbt. 165. § (11) bekezdésben foglalt figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetén a jogorvoslattal érintett rész értékének, a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése esetén a szerződés értékének legfeljebb 15 %-a.

55. A Döntőbizottság – tekintettel arra, hogy a jogsértés a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével valósult meg – a Kbt. 165. § (6) bekezdés a) pontja alapján további jogkövetkezményként bírság kiszabásától nem tekinthetett el.

A Kbt. 145. § (3a) bekezdése szerint a Döntőbizottság hatáskörébe tartozik a Kbt. 137. § (1) bekezdése szerinti jogsértés alapján a szerződés semmisségének megállapítása, valamint a Kbt. 137. § (3) bekezdésben foglalt körülmények alapján annak megállapítása, ha a Kbt. 137. § (1) bekezdése szerinti jogsértéssel érintett szerződés nem semmis. A Döntőbizottság

hatáskörébe tartozik továbbá annak megállapítása is, hogy a Kbt. 137. § (1) bekezdésében meghatározott jogsértés miatt semmis szerződés esetén a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményei alkalmazása körében az eredeti állapot helyreállítható-e.

A Kbt. 165. § (2) bekezdésének g) és h) pontjai szerint a Döntőbizottság határozatában g) hivatalból megállapítja a Kbt. 137. § (1) bekezdésében meghatározott jogsértés esetén a szerződés semmisségét vagy a Kbt. 137. § (3) bekezdésében foglalt feltételek fennállása esetén azt, hogy az érintett szerződés nem semmis;
h) megállapítja, hogy a Kbt. 137. § (1) bekezdésében meghatározott jogsértés miatt semmis szerződés esetén az érvénytelenség jogkövetkezményei alkalmazása körében az eredeti állapot helyreállítható-e.

A Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján semmis a szerződés, ha azt a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kötötték meg.

A Kbt. 137. § (3) bekezdése szerint a Kbt. 137. § (1) bekezdéstől eltérően a szerződés nem semmis, ha kiemelkedően fontos közérdek fűződik a szerződés teljesítéséhez. A szerződéshez közvetlenül kapcsolódó gazdasági érdek (így különösen a késedelmes teljesítésből, az új közbeszerzési eljárás lefolytatásából, a szerződő fél esetleges változásából vagy az érvénytelenségből következő kötelezettségekből eredő költség) nem tekinthető kiemelkedően fontos közérdeknek, a szerződés érvényességéhez fűződő további gazdasági érdekek pedig kizárólag akkor, ha a szerződés érvénytelensége aránytalan következményekkel járna.

56. A beszerző a beszerzése kapcsán nem hivatkozott kiemelkedően fontos közérdekre, így ennek fennállását a Döntőbizottság nem vizsgálta.

57. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés g) pontjára tekintettel a Kbt. 137. § (3) bekezdése alapján megállapította, hogy a megkötött szerződések semmisek, továbbá az eredeti állapot nem helyreállítható, mivel a szerződés irreverzibilis szolgáltatást érintett.

A Kbt. 165. § (7b) bekezdése szerint a 137. § (1) bekezdése szerinti jogsértés megállapítása esetén, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság megállapítja, hogy az eredeti állapot helyreállítása a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményei alkalmazása körében nem lesz lehetséges, a (6)–(7) bekezdésben foglaltakon túl további bírságot szab ki, amelynek összege – az eset összes körülményét figyelembe véve – legfeljebb a szerződés értékének 15%-a.

58. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (7b) bekezdése alapján további, a rendelkező részben megállapított összegű bírságot szabott ki a beszerzővel szemben.

A Kbt. 165. § (11) bekezdés értelmében a Döntőbizottság a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét, így különösen

- a) a jogsértés súlyát,
- b) a közbeszerzés tárgyát és értékét,
- c) a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását,
- d) az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását,
- e) a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot,
- f) támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat

figyelembe veszi. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

59. A Döntőbizottság a két bírság összegének megállapításakor az eset összes körülményét figyelembe vette a beszerzőnél.

60. A Döntőbizottság a beszerző terhére értékelte, hogy súlyos jogsértést valósított meg azzal, hogy közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kötötte meg a szerződéseket, hiszen ezáltal a versenyt kizárta. A Döntőbizottság álláspontja szerint magasabb összegű bírság kiszabását indokolja az, hogy a megállapított jogsértés már nem reparálható.

61. A Döntőbizottság a beszerző javára értékelte a beszerző beismerését és együttműködő magatartását, továbbá azt a körülményt, hogy nem lehetett azt megállapítani, hogy a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt, továbbá, hogy a beszerzővel szemben a jogsértés ismételt tanúsítása sem volt megállapítható. A Döntőbizottság tekintettel volt azon körülményre is, mely szerint a jogsértés megvalósulásától több, mint 2 és fél év telt el.

62. E szempontokat összességében mérlegelve, a jogsértő beszerzés értékének is figyelembevételével, a Döntőbizottság a rendelkező részben megállapított összegű bírságokat tartotta indokoltnak, amely összeg nem éri el a Kbt. 165. § (7) és (7b) bekezdéseiben meghatározott maximális mértéket.

63. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 125. § (1) bekezdése alapján rendelkezett az eljárási költségekről.

64. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(6) bekezdésein alapul.

65. A határozat ellen a Kbt. 170. § alapján indítható közigazgatási per. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdése és a Kp. 13. § (3) bekezdésének a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselő a Kp. 27. § (1) bekezdésének b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2024. október 18.

Dr. Szvetnik Ágnes sk.
közbeszerzési biztos
az eljáró tanács elnöke

Simon Szabolcs sk.
közbeszerzési biztos

Hubáné Dr. Szabó Ágnes sk.
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Tóth Zoltánné
titkárságvezető

Kapják: kizárólag elektronikus úton

1. Kezdeményező képviselője
2. Beszerző képviselője
3. Kérelmezett képviselője
4. Nemzeti Fejlesztési Központ
5. Közbeszerzési Hatóság Titkársága